

مدیران شهران

ویژه مدیران شهران

جلد اول

عنوان و نام پدیدآور: مدیریت بحران ویژه مدیران شهری / نویسندگان سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، معاونت آموزش و مشارکت‌های مردمی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۲ ج: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی)؛ ۲۹×۲۲ سم.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۱۹۷-۳-۶: دوره

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: نویسندگان سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، سیاوش صلواتیان، بیژن یاور، سعید گیوه‌چی، غلامرضا چالوک، فاروق مظلومی، شاهین محمدی‌یگانه، نادر شکری، لادن کریمی‌صحنه‌سرای، هادی جاویدنیا، علی محمدی‌انور، سکینه محمدی، محمدرضا عباسی، رضا حیدری، صمیم مرادی‌روزبهانی، هومن احقری، آمنه اشتیری‌ماهینی، احسان امامی‌آرنودی، مهدی بلبل‌وند، احمد حیدری، سید محمود رضایی‌جواهریان، امیر رنگین‌کمان، عزیزاله سلیمی‌طاری، خدیجه شریفی، حسام‌الدین شمشیری، گودرز گودرزینیا، مرضیه مرادیگی، حسین مختاری، نفیسه میرزاهاشمی‌طرقی، الهه نصیری‌دوست، رحیم نوروزی، رسول هلالی، کیوان کریملو، علی ترابی، فریبا دشتی.

موضوع: مدیریت بحران -- ایران -- تهران

موضوع: Crisis management -- Iran -- Tehran

موضوع: بلایای طبیعی -- ایران -- تهران -- پیش‌بینی‌های ایمنی

موضوع: Natural disasters -- Iran -- Tehran -- Safety measures

موضوع: مدیران شهری -- ایران

موضوع: City managers -- Iran

شناسه افزوده: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران. معاونت آموزش و مشارکت‌های مردمی

رده بندی کنگره: HD۴۹/م۴ ۱۳۹۷

رده بندی دیویی: ۶۵۸/۴۰۹۵۵۱۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۶۷۵۸۱

مدیریت بحران ویژه مدیران شهری (جلد اول)

نویسندگان: دکتر غلامرضا چالوک، دکتر سیاوش صلواتیان، دکتر سعید گیوه‌چی، فاروق مظلومی، هومن احقری، آمنه اشتیری‌ماهینی، احسان امامی‌آرنودی، مهدی بلبل‌وند، هادی جاویدنیا، دکتر رضا حیدری، احمد حیدری، سید محمود رضایی‌جواهریان، امیر رنگین‌کمان، عزیزاله سلیمی‌طاری، خدیجه شریفی، حسام‌الدین شمشیری، لادن کریمی‌صحنه‌سرای، گودرز گودرزینیا، دکتر محمدرضا عباسی، سکینه محمدی، مرضیه مرادیگی، حسین مختاری، نفیسه میرزاهاشمی‌طرقی، الهه نصیری‌دوست، رحیم نوروزی، رسول هلالی.

ناشر: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

ناظر: رضا کرمی محمدی، عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
برنامه‌ریزی محتوایی: معاونت آموزش و مشارکت‌های مردمی، اداره برنامه‌ریزی آموزشی

نوبت و سال چاپ: اول - بهار ۱۳۹۸

صفحه آرای: محسن خواجهوی، محمد جمعی

ویراستاری ادبی: سپیده کوتی، آزاده مهدوی

بازخوانی: نفیسه میرزاهاشمی، مونا رضایی

طراح جلد: علی باقری

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال

نشانی: انتهای غربی بزرگراه جلال آل احمد، نرسیده به بزرگراه آیت ا... اشرفی اصفهانی، نبش نهم شمالی.

تلفن: ۴۴۲۴۴۰۴۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر به سازمان پیشگیری و مدیریت بحران

شهر تهران تعلق دارد.

سازمان پیشگیری
و مدیریت بحران
شهر تهران

پیشگفتار ۲۰

فصل یک، آشنایی با ساختار مدیریت بحران و پدافند غیرعامل ۲۳

۲۴	۱-۱- مفاهیم مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
۲۴	۱-۱-۱ مدیریت بحران
۲۵	۲-۱-۱ پدافند غیرعامل
۳۱	۲-۱- نقاط مشترک و متفاوت حوزه عملکرد مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
۳۲	۱-۲-۱ اقدامات تسهیل کننده مدیریت بحران در پدافند غیر عامل
۳۲	۲-۲-۱ انتظارات و اهداف پدافند غیرعامل در مدیریت بحران
۳۳	۳-۱- آشنایی با تاریخچه مدیریت بحران و پدافند غیرعامل در ایران
۳۳	۱-۳-۱ تاریخچه مدیریت بحران
۳۵	۲-۳-۱ تاریخچه پدافند غیرعامل
۳۷	۴-۱- آشنایی با قوانین مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
۳۷	۱-۴-۱ قوانین حوزه مدیریت بحران
۳۷	۲-۴-۱ قوانین حوزه پدافند غیرعامل
۴۱	۵-۱- ساختار مدیریت بحران و پدافند غیرعامل در ایران
۴۱	۱-۵-۱ مروری بر ساختار مدیریت بحران ایران و تهران
۵۱	۲-۵-۱ ساختار پدافند غیرعامل در ایران
۵۲	۳-۵-۱ ساختار پدافند غیرعامل تهران
۵۴	۴-۵-۱ آشنایی با کمیته پدافند غیرعامل شهرداری تهران
۵۵	۶-۱- آشنایی با سامانه فرماندهی سانه
۵۶	۱-۶-۱ اصول سیستم فرماندهی سانه
۵۹	۷-۱- آشنایی با وظیفه مدیریت شهری در مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
۵۹	۱-۷-۱ مدیریت بحران
۵۹	۲-۷-۱ پدافند غیرعامل
۶۰	منابع

فصل دو، مخاطرات طبیعی شهر تهران ۶۳

۶۴	۱-۲- مقدمه
۶۴	۲-۲- تقسیم بندی سوانح
۶۴	۱-۲-۲ زمین لرزه
۶۵	۱-۱-۲-۲ اندازه زمین لرزه

۶۷	 گسل ۲-۱۲-۲
۶۷	 آیا زلزله، قابل پیش‌بینی است؟ ۳-۱۲-۲
۶۸	 برخی از بزرگ‌ترین زمین‌لرزه‌های ثبت شده بر پایهٔ بزرگی در جهان ۴-۱۲-۲
۶۹	 برخی از تبعات زمین‌لرزه یا بحران‌های ثانویه ۵-۱۲-۲
۶۹	 لرزه‌خیزی در ایران ۶-۱۲-۲
۷۰	 لرزه‌خیزی در تهران ۷-۱۲-۲
۷۰	 گسل‌های تهران ۸-۱۲-۲
۷۱	 آتش‌سوزی ۲-۲-۲
۷۱	 آذرخش (رعدوبرق) ۳-۲-۲
۷۲	 عوادل مشخص‌کنندهٔ آذرخش ۱-۳-۲-۲
۷۲	 برخی از ویژگی‌های آذرخش ۲-۳-۲-۲
۷۲	 نمونه‌هایی از رعدوبرق‌های تاریخی و معروف ۳-۳-۲-۲
۷۲	 توفان ۴-۲-۲
۷۲	 برخی ویژگی‌های توفان ۱-۴-۲-۲
۷۳	 انواع عمدهٔ توفان‌ها ۲-۴-۲-۲
۷۴	 پیامدهای توفان ۳-۴-۲-۲
۷۴	 برخی از توفان‌های معروف ۴-۴-۲-۲
۷۵	 نمونه‌هایی از توفان‌های بزرگ جهان ۵-۴-۲-۲
۷۶	 نمونه‌هایی از توفان‌های ایران ۶-۴-۲-۲
۷۶	 آتشفشان ۵-۲-۲
۷۷	 برخی ویژگی‌های آتشفشان ۱-۵-۲-۲
۷۸	 مراحل فعالیت آتشفشان ۲-۵-۲-۲
۷۸	 پیامدهای آتشفشان ۳-۵-۲-۲
۷۸	 بزرگ‌ترین آتشفشان‌ها ۴-۵-۲-۲
۷۹	 نمونه‌ای از فوران‌های مهم دنیا ۵-۵-۲-۲
۷۹	 مهم‌ترین آتشفشان‌های ایران ۶-۵-۲-۲
۷۹	 خشکسالی ۶-۲-۲
۸۰	 برخی از ویژگی‌های خشکسالی ۱-۶-۲-۲
۸۰	 علل وقوع خشکسالی ۲-۶-۲-۲
۸۰	 انواع خشکسالی ۳-۶-۲-۲
۸۰	 پیامدهای خشکسالی ۴-۶-۲-۲
۸۱	 برخی از خشکسالی‌های مهم جهان ۵-۶-۲-۲
۸۱	 خشکسالی در ایران ۶-۶-۲-۲
۸۲	 زمین‌لغزش ۷-۲-۲

۸۲.....	۱-۷-۲-۲ عوامل ایجادکننده زمین‌لغزش
۸۲.....	۲-۷-۲-۲ زمین‌لغزش‌های معروف جهان
۸۲.....	۳-۷-۲-۲ زمین‌لغزش در ایران
۸۳.....	۴-۷-۲-۲ خسارات زمین‌لغزش‌ها
۸۳.....	۸-۲-۲ سونامی
۸۴.....	۱-۸-۲-۲ نحوه عملکرد سونامی
۸۵.....	۲-۸-۲-۲ پیامدهای سونامی
۸۵.....	۳-۸-۲-۲ برخی از سونامی‌های بزرگ
۸۵.....	۴-۸-۲-۲ سونامی در ایران
۸۵.....	۹-۲-۲ سیلاب
۸۶.....	۱-۹-۲-۲ خسارات سیل
۸۶.....	۲-۹-۲-۲ عوامل اصلی ایجاد سیلاب
۸۷.....	۳-۹-۲-۲ انواع سیلاب
۸۸.....	۴-۹-۲-۲ برخی از آثار سیلاب‌ها
۸۸.....	۵-۹-۲-۲ برخی از سیلاب‌های معروف جهان
۸۸.....	۶-۹-۲-۲ سیلاب در شهر تهران
۸۹.....	۱۰-۲-۲ اپیدمی (همه‌گیری)
۸۹.....	۱-۱۰-۲-۲ اپیدمی در ایران و دیگر کشورهای جهان
۹۰.....	۱۱-۲-۲ آلودگی‌ها
۹۰.....	۱-۱۱-۲-۲ آلودگی هوا
۹۰.....	۲-۱۱-۲-۲ آلودگی خاک
۹۱.....	۳-۱۱-۲-۲ آلودگی آب
۹۱.....	۱۲-۲-۲ روان‌گرایی
۹۱.....	۱-۱۲-۲-۲ روان‌گرایی در شهر تهران
۹۲.....	۱۳-۲-۲ فرونشست
۹۲.....	۱-۱۳-۲-۲ علل فرونشست زمین
۹۳.....	۲-۱۳-۲-۲ فرونشست در شهر تهران
۹۴.....	منابع

فصل سه، اصول و مبانی ایمنی در محیط‌های کارگاهی..... ۹۷

۹۸.....	۱-۳ مقدمه
۹۸.....	۲-۳ مهم‌ترین علل رخداد حوادث در محیط‌های صنعتی
۹۹.....	۳-۳ علل ایجاد سوانح
۹۹.....	۱-۳-۳ جنبه‌های فنی و مادی (شرایط ناایمن)

۹۹	۲-۳-۳- جنبه‌های انسانی (رفتار ناایمن).....
۱۰۰	۴-۳- تهیه برنامه ایمنی و حفاظت فنی
۱۰۰	۵-۳- سوانح ناشی از حریق در کارگاه‌ها و صنایع
۱۰۱	۱-۵-۳- ایجاد و اطفاء حریق.....
۱۰۱	۱-۱-۵-۳- حریق و مراحل شکل‌گیری آن
۱۰۲	۲-۱-۵-۳- عوامل ایجاد حریق
۱۰۳	۲-۵-۳- گازها و بخارهای قابل اشتعال.....
۱۰۴	۳-۵-۳- جلوگیری از گسترش آتش‌سوزی
۱۰۴	۴-۵-۳- کاهش خسارات ناشی از دود و حرارت.....
۱۰۵	۵-۵-۳- کمک به آتش‌نشانان در محل آتش‌سوزی
۱۰۶	۶-۳- سوانح ناشی از برق در کارگاه‌ها
۱۰۶	۱-۶-۳- مقدمه
۱۰۶	۲-۶-۳- برق‌گرفتگی‌ها با ولتاژ بالا و پایین
۱۰۶	۱-۲-۶-۳- برق‌گرفتگی با ولتاژ بالا
۱۰۶	۲-۲-۶-۳- برق‌گرفتگی با ولتاژ پایین
۱۰۶	۳-۶-۳- خطر برق‌گرفتگی
۱۰۶	۱-۳-۶-۳- برق‌گرفتگی با تماس مستقیم و غیرمستقیم
۱۰۷	۴-۶-۳- علل، شدت و علائم برق‌گرفتگی
۱۰۷	۵-۶-۳- چگونگی و حالت برق‌گرفتگی
۱۰۸	۶-۶-۳- مرگ در اثر برق‌گرفتگی
۱۰۸	۷-۶-۳- تقسیم‌بندی تأسیسات الکتریکی از نظر ولتاژ
۱۱۲	۸-۶-۳- صدمات برق‌گرفتگی به انسان
۱۱۲	۱-۸-۶-۳- صدمات ناشی از سوختگی
۱۱۲	۲-۸-۶-۳- تأثیر روی قلب
۱۱۳	۳-۸-۶-۳- تأثیر روی سلسه اعصاب و تنفس
۱۱۳	۹-۶-۳- عوارض برق‌گرفتگی
۱۱۴	۱۰-۶-۳- اقدامات اولیه هنگام برق‌گرفتگی
۱۱۴	۱-۱۰-۶-۳- برای پیشگیری از برق‌گرفتگی توجه به نکات ایمنی زیر ضروری است
۱۱۶	۷-۳- سوانح ناشی از مواد شیمیایی در کارگاه‌ها و صنعت
۱۱۶	۸-۳- عوامل شیمیایی زیان‌آور در محیط‌های کاری
۱۱۶	۱-۸-۳- مواد قابل اشتعال
۱۱۷	۲-۸-۳- مواد خورنده
۱۱۷	۳-۸-۳- مواد اکسیدکننده
۱۱۸	۴-۸-۳- مواد واکنش‌پذیر با آب

۱۱۹.....	۵-۸-۳ مواد آتش گیر
۱۲۰.....	۶-۸-۳ تولیدکننده های پراکسید
۱۲۲.....	۷-۸-۳ مایعات و گازهای سرمازا
۱۲۳.....	۸-۸-۳ مواد منفجر شونده
۱۲۳.....	۹-۸-۳ سموم
۱۲۳.....	۹-۳ سیلندرهای گاز فشرده
۱۲۴.....	۱۰-۳ مواد شیمیایی خیلی خطرناک
۱۲۶.....	۱۱-۳ اقدامات ایمنی
۱۳۲.....	منابع

فصل چهار، آتشگیر با ظرفیت های مدیریت بحران شهر تهران ۱۳۷.....

۱۳۹.....	۱-۴ شورای هماهنگی مدیریت بحران شهر تهران و کارگروه های تخصصی ۱۴ گانه
۱۳۹.....	۲-۴ سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران
۱۴۰.....	۱-۲-۴ مرکز فرماندهی و ستاد مدیریت بحران شهر تهران
۱۴۲.....	۱-۱-۲-۴ ویژگی های مرکز فرماندهی
۱۴۳.....	۲-۱-۲-۴ وظایف مرکز فرماندهی
۱۴۳.....	۲-۲-۴ ستادهای مدیریت بحران مناطق و نواحی شهرداری تهران
۱۴۳.....	۱-۲-۲-۴ اعضاء ستاد مدیریت بحران منصه
۱۴۴.....	۲-۲-۲-۴ اعضاء ستاد مدیریت بحران ناحیه
۱۴۴.....	۳-۲-۲-۴ اهم وظایف شهرداران ورؤسای ستادهای مدیریت بحران مناطق ۲۲ گانه
۱۴۵.....	۴-۲-۲-۴ اهم وظایف شهرداری ناحیه
۱۴۷.....	۳-۲-۴ پایگاه های پشتیبانی مدیریت بحران
۱۴۷.....	۱-۳-۲-۴ بخشی از کارکردهای پایگاه های پشتیبانی مدیریت بحران
۱۴۸.....	۲-۳-۲-۴ انواع پایگاه های پشتیبانی مدیریت بحران
۱۵۰.....	۳-۳-۲-۴ فضاهای اداری و تجهیزات اضطراری
۱۵۰.....	۴-۲-۴ سامانه های مدیریت بحران شهر تهران
۱۵۱.....	۵-۲-۴ برنامه کاهش خطرپذیری محلات شهر تهران
۱۵۱.....	۱-۵-۲-۴ فرآیند اجرای طرح
۱۵۲.....	۲-۵-۲-۴ مراحل اجرای طرح
۱۵۶.....	۶-۲-۴ نقشه تدقیق شده گسل ها و نقشه پهنه های گسلی شهر تهران
۱۵۷.....	۱-۶-۲-۴ فرایند اجرای طرح
۱۶۸.....	۲-۶-۲-۴ جمع بندی
۱۶۸.....	۷-۲-۴ نقشه سازندهای آبرفتی شهر تهران
۱۷۰.....	۱-۷-۲-۴ اهمیت به نقشه آوری سازندهای آبرفتی

۱۷۲	۸-۲-۴ ارتقاء و مدیریت شبکه راه‌های اضطراری شهر تهران
۱۷۳	۱-۸-۲-۴ مزایای اجرای طرح
۱۷۴	۲-۸-۲-۴ مراحل اجرای طرح
۱۷۴	۳-۸-۲-۴ طراحی شبکه اضطراری اصلی و شاخه‌های دسترسی
۱۷۷	۴-۸-۲-۴ دستاوردهای اجرای طرح
۱۸۰	۹-۲-۴ طرح جامع آموزش همگانی مدیریت بحران
۱۸۱	۱-۹-۲-۴ بهره‌برداران طرح
۱۸۲	۲-۹-۲-۴ فرایند اجرای طرح
۱۸۴	۳-۹-۲-۴ ظرفیت‌های ایجاد شده
۱۸۵	۱۰-۲-۴ طرح و برنامه‌های حوزه مشارکت‌های مردمی
۱۸۵	۱-۱۰-۲-۴ خانه -واه و ایمنی
۱۸۸	۲-۱۰-۲-۴ طرح مدیریت بحران ساختمان
۱۹۶	۳-۱۰-۲-۴ طرح مدرسه آماده
۲۰۰	۴-۱۰-۲-۴ مراکز امن اضطراری، حله
۲۰۲	منابع

فصل پنجم، آشنایی با نرم‌افزارها و سامانه‌های مدیریت بحران شهر تهران ۲۰۵

۲۰۶	۱-۵ سامانه هشدار سریع زلزله
۲۰۸	۱-۱-۵ تاریخچه سامانه هشدار سریع زمین‌لرزه
۲۱۰	۲-۱-۵ تجربیات موفق سامانه هشدار سریع
۲۱۰	۳-۱-۵ فواید سامانه‌های هشدار
۲۱۱	۴-۱-۵ انواع فعالیت‌ها بعد از دریافت هشدار
۲۱۳	۵-۱-۵ چالش‌ها و مشکلات عملی پیاده‌سازی سامانه
۲۱۳	۶-۱-۵ لزوم ارائه آموزش‌های عمومی و فرهنگ‌سازی
۲۱۴	۲-۵ سامانه هشدار سریع زلزله شهر تهران
۲۱۶	۱-۲-۵ بخش‌های اصلی سامانه هشدار سریع زلزله
۲۱۹	۲-۲-۵ اقدامات آتی جهت تکمیل و ارتقاء سامانه
۲۱۹	۳-۲-۵ اجزای سامانه هشدار سریع زمین‌لرزه در شهر تهران
۲۲۱	۴-۲-۵ فرایند ایجاد سامانه
۲۲۴	۳-۵ سامانه تخمین سریع خسارات و تلفات زلزله شهر تهران
۲۲۵	۱-۳-۵ داده‌های شتاب‌نگاری
۲۲۵	۲-۳-۵ شبکه داخلی سازمان
۲۲۵	۳-۳-۵ دستگاه‌های خروجی مستقیم
۲۲۵	۴-۳-۵ نرم‌افزار تخمین خسارات زلزله

۲۲۷	۵-۳-۵- ابزار شبیه‌ساز نرم‌افزار تخمین خسارات.....
۲۳۰	۴-۵- سامانه جامع مدیریت بحران.....
۲۳۰	۱-۴-۵- سامانه‌های اطلاعاتی.....
۲۳۲	۱-۱-۴-۵- نقش سامانه‌های اطلاعاتی در مدیریت بحران.....
۲۳۵	۲-۴-۵- ویژگی‌های سامانه جامع مدیریت بحران.....
۲۳۷	۱-۲-۴-۵- زیرسیستم‌های سامانه جامع مدیریت بحران.....
۲۴۹	۳-۴-۵- گام‌های پیشنهادی برای توسعه سامانه جامع مدیریت بحران.....
۲۵۱	منابع.....

فصل شش، مدیران بحران و رسانه ۲۵۳

۲۵۴	۱-۶- معرفی رسانه‌های جمعی و اجتماعی.....
۲۵۴	۱-۱-۶- مفهوم رسانه.....
۲۵۴	۲-۱-۶- رسانه‌های جمعی.....
۲۵۵	۳-۱-۶- کارکردهای وسائل ارتباط جمعی.....
۲۵۵	۱-۳-۱-۶- نقش خبری و اطلاع‌رسانی.....
۲۵۵	۲-۳-۱-۶- نقش راهنمایی و رهبری.....
۲۵۵	۳-۳-۱-۶- آموزش و انتقال میراث فرهنگی.....
۲۵۶	۴-۳-۱-۶- نقش تفریحی و تبلیغی.....
۲۵۶	۴-۱-۶- رسانه‌های اجتماعی.....
۲۵۷	۱-۴-۱-۶- ویژگی‌های رسانه‌های اجتماعی.....
۲۵۷	۲-۴-۱-۶- اهداف و کارکردهای رسانه‌های اجتماعی.....
۲۵۹	۵-۱-۶- تفاوت رسانه‌های جمعی و رسانه‌های اجتماعی.....
۲۶۱	۲-۶- کارکردهای رسانه‌ها در بحران.....
۲۶۱	۱-۲-۶- رابطه رسانه‌ها با بحران.....
۲۶۱	۲-۲-۶- رسانه‌ها؛ بحران‌زا یا بحران‌زدا.....
۲۶۳	۳-۲-۶- رسانه‌های جمعی و بحران.....
۲۶۳	۱-۳-۲-۶- مرحله آموزش (پیش از بحران).....
۲۶۴	۲-۳-۲-۶- مرحله مواجهه (هنگام بحران).....
۲۶۴	۳-۳-۲-۶- مرحله پشتیبانی و بازتوانی (پس از بحران).....
۲۶۴	۴-۲-۶- رسانه‌های اجتماعی و بحران.....
۲۶۵	۱-۴-۲-۶- رسانه‌های اجتماعی و مراحل بحران.....
۲۶۵	۲-۴-۲-۶- کارکرد رسانه‌های اجتماعی در مراحل سه‌گانه بحران.....
۲۷۱	۳-۶- برقراری ارتباط با رسانه‌ها در بحران.....
۲۷۱	۱-۳-۶- لزوم تعامل سازمان‌های مسئول با رسانه‌ها در زمان بحران.....

۲۷۱.....	۲-۳-۶- مواجهه مدیر بحران با رسانه
۲۷۲.....	۳-۳-۶- اهمیت خبر و خبررسانی در بحران
۲۷۴.....	۴-۳-۶- ظرفیت‌های رسانه‌ها برای جلب مشارکت عمومی و ایجاد همبستگی ملی
۲۷۴.....	۱-۴-۳-۶- پیام رسانه محلی برای مخاطبان محلی
۲۷۵.....	۲-۴-۳-۶- پیام رسانه ملی برای مخاطبان محلی
۲۷۵.....	۳-۴-۳-۶- پیام رسانه ملی برای مخاطبان ملی
۲۷۶.....	۵-۳-۶- رسانه، نماینده مردم
۲۷۶.....	۶-۳-۶- سطوح گوناگون مطالبه‌گری رسانه
۲۷۷.....	۱-۶-۳-۶- رسانه محلی برای مخاطبان محلی
۲۷۷.....	۲-۶-۳-۶- پیام رسانه ملی برای مخاطبان ملی و مسئولان
۲۷۷.....	۴-۶- مستندسازی مثبت رویدادها
۲۷۷.....	۱-۴-۶- مفهوم مدیریت دانش و رابطه آن با مستندسازی
۲۷۸.....	۲-۴-۶- مستندسازی و اهمیت آن
۲۷۹.....	۳-۴-۶- کارکردهای مستندسازی مثبت رویدادها
۲۸۰.....	۴-۴-۶- ویژگی مستندات
۲۸۰.....	۵-۴-۶- رهیافت‌های مستندسازی مثبت
۲۸۰.....	۶-۴-۶- مدیریت بحران دانش‌محور
۲۸۲.....	۷-۴-۶- اهمیت مستندسازی بحران
۲۸۳.....	۸-۴-۶- مزایای مستندسازی در بحران
۲۸۴.....	۹-۴-۶- مستندسازی و بازاندیشی درباره بحران
۲۸۵.....	۱۰-۴-۶- فرایند مستندسازی بحران
۲۸۶.....	۵-۶- چهارچوب تدوین گزارش حوادث و سوانح
۲۸۶.....	۱-۵-۶- گزارش و گزارش‌نویسی چیست؟
۲۸۷.....	۲-۵-۶- اهمیت گزارش‌نویسی برای سازمان‌ها
۲۸۷.....	۳-۵-۶- اصول نگارش گزارش حوادث و سوانح
۲۸۸.....	۱-۳-۵-۶- زبان گزارش
۲۸۹.....	۲-۳-۵-۶- چهار مرحله گزارش‌نویسی
۲۹۳.....	منابع

فصل هفت، مدیریت نظم و امنیت در حوادث و بحران‌ها ۲۹۷

۲۹۸.....	۱-۷- مقدمه
۲۹۸.....	۲-۷- ساختار نظم و امنیت و راهبردهای کلان انتظامی در بحران
۲۹۸.....	۱-۲-۷- کلیات (تعاریف و اصطلاحات)
۲۹۸.....	۱-۱-۲-۷- مفهوم نظم و امنیت

۲۹۹	۲-۱-۲-۷- اهمیت و ضرورت حضور نیروهای انتظامی در حوادث و بحران‌ها
۲۹۹	۲-۲-۷- عوامل ایجاد بی‌نظمی و ناامنی در بحران
۳۰۱	۳-۲-۷- فرایند ایجاد بی‌نظمی و ناامنی
۳۰۱	۴-۲-۷- مصادیق ایجاد بی‌نظمی در بحران ناشی از زلزله
۳۰۲	۵-۲-۷- مصادیق ایجاد ناامنی در بحران ناشی از زلزله
۳۰۳	۶-۲-۷- عوامل ایجاد نظم و امنیت در بحران ناشی از زلزله
۳۰۴	۱-۶-۲-۷- اهداف امور امنیت و انتظامات در بحران زلزله
۳۰۴	۲-۶-۲-۷- تدبیر کلی
۳۰۴	۳-۶-۲-۷- اهداف کلی
۳۰۵	۴-۶-۲-۷- روش‌ها و مصادیق ایجاد نظم در صورت وقوع زلزله
۳۰۵	۵-۶-۲-۷- روش‌ها و مصادیق ایجاد امنیت در صورت وقوع زلزله
۳۰۶	۷-۲-۷- راه‌های کسب انتظامی
۳۰۶	۱-۷-۲-۷- بازگرداندن سطح امور به وضعیت عادی و فراهم‌سازی شرایط استقرار سیستم بومی
۳۰۶	۲-۷-۲-۷- بازسازی و جایگزینی سازه‌ها و مراکز و ساختارهای آسیب‌دیده
۳۰۶	۳-۷-۲-۷- نظارت و کنترل دقیق کارکنان و رفتارهای انتظامی
۳۰۷	۴-۷-۲-۷- استفاده از منابع در سرعت‌دادن به بازسازی و تخلیه رده‌های پشتیبان
۳۰۷	۵-۷-۲-۷- برقراری آرامش و امنیت روانی انتظامی
۳۰۷	۸-۲-۷- امنیت اماکن (سایت‌های جستجو و نجات، اسکان، اماکن مهم و گلوگاه‌ها)
۳۰۷	۱-۸-۲-۷- کلیات (برپایی اماکن و اردوگاه‌ها)
۳۰۸	۲-۸-۲-۷- حفاظت فیزیکی
۳۰۹	۳-۸-۲-۷- نوع فعالیت اماکن و تأسیسات
۳۰۹	۴-۸-۲-۷- موقعیت اماکن و تأسیسات
۳۱۰	۳-۷- کنترل ترافیک و مسیرهای اضطراری امدادی
۳۱۰	۱-۳-۷- کلیات
۳۱۱	۲-۳-۷- اهمیت و ضرورت
۳۱۲	۳-۳-۷- تبیین مفاهیم
۳۱۲	۴-۳-۷- تهدیدشناسی
۳۱۲	۱-۴-۳-۷- انواع مخاطرات و تهدیدات کشور
۳۱۴	۵-۳-۷- طرح مدیریتی تخلیه جمعیت
۳۱۴	۱-۵-۳-۷- ایجاد محدودیت ترافیکی
۳۱۵	۲-۵-۳-۷- نتیجه‌گیری
۳۱۶	۳-۵-۳-۷- پیشنهاد
۳۱۷	منابع

فصل هشت، آشنایی اولیه با تکنولوژی GPS ۳۱۹

۳۲۰	۱-۸ تاریخچه سیستم مختصات جهانی
۳۲۱	۲-۸ سه بخش مهم GPS
۳۲۱	۱-۲-۸ فضا
۳۲۲	۲-۲-۸ مصرف‌کننده
۳۲۲	۳-۲-۸ بخش کنترل زمینی
۳۲۵	۳-۸ کاربردهای گیرنده GPS
۳۲۵	۱-۳-۸ استفاده از گیرنده‌های حرفه‌ای برای پروژه‌های نقشه‌برداری
۳۲۶	۲-۳-۸ عملیات جستجو و نجات
۳۲۶	۳-۳-۸ حرکت آسمی، در جاده
۳۲۷	۴-۸ گیرنده‌های GPS
۳۲۷	۱-۴-۸ تراشه‌های GPS
۳۲۸	۲-۴-۸ انواع گیرنده‌های GPS
۳۲۸	۱-۲-۴-۸ گیرنده‌های دستی
۳۳۱	۲-۲-۴-۸ ناوبر
۳۳۱	۳-۲-۴-۸ گیرنده‌های حرفه‌ای
۳۳۲	۴-۲-۴-۸ گیرنده‌های ورزشی
۳۳۳	۵-۲-۴-۸ گیرنده‌های ردیاب
۳۳۷	۳-۴-۸ حداقل خطا در گیرنده‌های دستی
۳۳۸	منابع

پیشگفتار

سوانح طبیعی همواره زندگی بشر را تهدید می‌کنند، چرخه تغییرات اقلیمی به گونه‌ای پیش می‌رود که جوامع توسعه‌یافته نیز، با دیدهای نگران به وضعیت غیرقابل‌پیش‌بینی رخداد‌های طبیعی که به تدریج و هرچه بیشتر از روند ثابت و معمول گذشته فاصله می‌گیرند، می‌نگرند.

همه ساله، حجم قابل ملاحظه‌ای از تأسیسات شهری، زیرساخت‌های اقتصادی و ساختمان‌های اداری، تجاری و مسکونی در اثر حوادث و بلایای طبیعی نظیر زلزله، سیل، طوفان، خشکسالی، رانش زمین و... آسیب دیده یا از بین می‌روند و متأسفانه این حوادث در بیشتر موارد با تلفات انسانی نیز همراه است.

در چنین شرایطی، تلاش برای افزایش آمادگی و تاب‌آوری، نیازمند راهبردهایی مستمر، پویا و هدفمند است. بدون شک، بخش قابل‌توجهی از این راهبردها در بستر افزایش آگاهی‌های عمومی و تخصصی جامعه و به تبع آن، مقاوم‌سازی، بهسازی و توسعه‌ی زیرساخت‌ها، سکونت‌گاه‌ها و... امکان‌پذیر است. در این راستا مدیریت بحران و آمادگی مواجهه و مقابله با مخاطرات و سوانح طبیعی، از جمله موضوعات مهمی است که هیچ شهروندی نمی‌تواند بر مبنای ویژگی‌های ذاتی یا اکتسابی همچون سن، جنس، میزان تحصیلات یا نوع شغل، خود را از یادگیری آموزه‌های آن بی‌نیاز بداند.

هدف از تهیه و تدوین کتاب حاضر، جمع‌بندی مباحث نظری، کاربردی و اطلاعات پایه و ضروری، ذیل موضوع مدیریت بحران‌ها و حوادث طبیعی، با تأکید بر مدیران حوزه مدیریت شهری است.

از آنجا که در فصول مختلف این مجموعه، مطالبی جامع در سطوح، مراحل مختلف مدیریت بحران ارائه گردیده است، این کتاب می‌تواند مورد استفاده دانشجویان، کارشناسان و دیگر علاقه‌مندان این حوزه نیز قرار گیرد.

کتاب حاضر، در ۲ جلد تدوین و ضمن پرداختن به کلیات و مباحث نظری، به طور خاص به ساختارها و اقدامات انجام شده در شهر تهران نیز پرداخته است که با نگاهی راهبردی، برای فعالان حوزه مدیریت بحران در دیگر کلانشهرها نیز قابل استفاده و بهره‌برداری خواهد بود.

فصل اول کتاب حاضر، ضمن آشنایی با مفاهیم مدیریت بحران و پدافند غیرعامل، به تاریخچه و نقاط مشترک و متفاوت این دو حوزه پرداخته و مروری بر ساختار مدیریت بحران و پدافند غیرعامل در ایران دارد.

مخاطرات طبیعی شهر تهران، موضوعی است که در فصل دوم جلد اول کتاب، به آن پرداخته شده است. در فصل سوم، مهم‌ترین علل رخداد حوادث در محیط‌های صنعتی و جنبه‌های فنی، مادی و انسانی آن و راهکارهای پیشگیری و کاهش خسارت، بیان شده است. فصل چهارم، با مروری بر ظرفیت‌های مدیریت بحران شهر تهران بحران شهر تهران، اهداف، کارکردها و ارتباطات آنها با یکدیگر را ذکر نموده است. آشنایی با نرم‌افزارها و سامانه‌های مدیریت بحران شهر تهران، از جمله «سامانه هشدار سریع زلزله»، «سامانه تخمین سریع خسارات و تلفات» و «سامانه جامع مدیریت بحران»، مباحثی است که در فصل پنجم کتاب، مورد بررسی قرار گرفته است. فصل ششم به معرفی رسانه‌های جمعی و اجتماعی، مفهوم رسانه، کارکردهای رسانه‌ها در بحران، لزوم تعامل سازمان‌های مسئول با رسانه‌ها در زمان بحران، مستندسازی و ثبت رویدادها و چهارچوب تدوین گزارش حوادث و سوانح اختصاص یافته است. در فصل هفتم، به ساختار نظم و امنیت و راهبردهای کلان انتظامی در بحران اشاره شده و ضمن بیان مفاهیم نظم و امنیت، به اهمیت ضرورت حضور نیروهای انتظامی در بحران‌ها پرداخته شده است. جلد اول کتاب با فصل آشنایی مفصّل با GPS و کاربردهای گیرنده‌های GPS به اتمام می‌رسد. کتاب حاضر با همکاری اساتید و دانش‌آموختگان متخصص حوزه مدیریت بحران و جمعی از همکاران سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران تدوین شده که بدینوسیله از مساعی ایشان، تشکر و قدردانی می‌گردد. آماده‌سازی و به‌روزرنگه‌داری محتوای آموزشی جامع، ویژه آمادگی مدیران ارشد شهری در مواجهه با بحران‌های طبیعی، مستلزم دقت و تلاشی مداوم می‌باشد که امید است با ارائه نقطه نظرات و بازخوردهای کارشناسی مدیران همکار و اساتید حوزه‌های مرتبط، مشارکت سازمان‌های تخصصی و البته حمایت و همکاری مدیران مجموعه مدیریت شهری، در تکمیل و ارتقاء آن توفیق یابیم.

رضا کریم‌محمدی

رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

.....

.....

.....